

jeg tror navnlig, det er dem, der trænge til Støtte. Jeg gentager altsaa, at hvis man fastsatte et Formuemaksimum — og det vil jeg for mit Vedkommende tilraade —, saa vilde Loven kunne gøre endnu mere Gavn, end den har gjort i Forvejen.

Af Anmærkningerne fremgaar det, at Husmænd og Boelsmænd have nydt godt af Loven i et Antal af tilsammen 44 pCt. Men naar man saa ser paa de indtegnede Kreaturer, saa viser det sig, at Husmænd og Parcellister tilsammen kun have 17 pCt. af de indtegnede Kreaturer, saa hvis man begrænser Loven til at gælde de ringere stillede her og ikke gaar op til dem, som have en Formue paa 20—30,000 Kr., tror jeg, at man med de 5 Millioner, vi i Øjeblikket have, vil kunne udrette endog saa overordentlig meget, og saa tror jeg ikke, der er Grund til at forhøje de 5 Millioner Kr., som der tidligere har været Tale om. Det vil ses, at naar Husmænd og Parcellister kun have haft 17 pCt. af Kreaturerne, kan man deraf slutte, at de ikke en Gang have haft $\frac{1}{6}$ af de 5 Mill. Kr. som Laan. Naar man saa tager de mindre Gaardmænd med, som trænge til at komme ind under Loven, saa er der Midler nok, og selv om man skal gaa til $3\frac{1}{2}$ pCt. i Rente, saa Staten ikke lider Tab, vil jeg ret indtrængende henstille til den ærede Minister at forlænge Loven og ikke inddrage Midlerne, saaledes som her er foreslaaet.

N. Jensen: Alle ere jo enige om, at det er en billig Maade, hvorpaa det i nærværende Lovforslag er foreslaaet at afvikle de nuværende Forskudsforeninger; og det kan jeg samstemme i. Men er der nu nogen Grund til at afvikle dem? Jeg er af en modsat Opfattelse; jeg mener, at der er mere Grund til at forøge Tilskudet, som der ogsaa fra anden Side er omtalt. Jeg skal minde om, at da det ærede Medlem for Ringkøbing (J. C. Christensen) i Samlingen 1898—99 indbragte et Forslag om en Forhøjelse af Statslaanet med 3 Mill. Kr., tillod jeg mig at anbefale dette Forslag, og jeg er fremdeles af samme Mening, at disse Penge vilde være godt anvendte. Om det skal være til den nuværende lave Rentefod, kan der jo forhandles om, men jeg tror, at disse Forskudsforeninger have gjort saa god Nytte, at vi absolut ikke bør standse dem, men tværtimod gaa til at udvikle dem yderligere, og det kan man jo gøre uden Tab for Statskassen; Staten kan jo faa en saadan Rente, at den ikke behøver at have

noget Tab ved at yde Tilskud til disse Foreninger. Maaske kan der være Grund til — og der er jo ogsaa indhøstet nogen Erfaring — at faa en Revision af selve Loven; det vil der jo blive Lejlighed til i et Udvalg, hvis der er Stemning for at gaa til en Forlængelse af denne Lov, og da er det jo meget muligt, at der kan stilles Forslag til Ændringer i den Retning, som der er talt om af ærede foregaaende Talere. Men naar den ærede sidste Taler mente, at Husmændene i Forhold til Koantallet vare mindre heldigt stillede end Gaardmandsstanden, saa har jeg den modsatte Opfattelse. Jeg mener, at da Forskudsforeningerne første Gang dannedes, var der nogen Tilbageholdenhed blandt mange; man vidste ikke, hvad de vilde føre til, og derfor fik de ikke saa stor Tilslutning, som de burde have haft, men Sagen fik senere saa stor Tilslutning, at Beløbet blev opbrugt, og der blev stillet yderligere Krav om mere. Nu mener jeg, at hvis man nu gik til en Forlængelse af Loven eller en Omformning af Loven, burde det være ny Forskudsforeninger, der blev dannede, saaledes at de kunde faa Lejlighed til at komme med, som ikke tidligere havde turdet gaa med, fordi de vare bange for det Ansvar, der muligvis kunde være.

Jeg er altsaa af den bestemte Opfattelse, at vi bør gaa til at forlænge Loven, selv med de Ændringer, som man maatte finde nødvendige og formaalstjenlige, i Stedet for at afvikle. Som jeg sagde før, jeg indrømmer, at Ministerens Maade at afvikle dem paa er en meget billig Maade, men jeg vilde foretrække, om man kunde fortsætte, og det vil jeg meget anbefale.

Landbrugsministeren (Ole Hansen): Ved Drøftelsen af denne Sag og ved Overvejselsen af, hvilke Veje vi skulle gaa for at naa den bedste Ordning, kommer der ganske naturligt forskellige Opfattelser frem. Man kan gaa flere Veje. Man kan blive staaende ved de Bestemmelser, som den gældende Lov indeholder, saaledes at, naar vi naa Foraaret, skulle alle Forskudsforeningerne indbetale de 5 Millioner Kr., de have faaet i Laan af Staten. Det forekommer mig imidlertid, at dette vil være en ret streng Fordring at stille til Forskudsforeningerne, og navnlig vil det jo være meget vanskeligt for dem under de nuværende Forhold paa Pengemarkedet at skaffe den nødvendige Driftskapital til Veje, saaledes at de kunne fortsætte deres Virksomhed. Hvis vi derimod gaa den Vej,